

[Hans Hedtoft.]

forhold, at de værnepligtige kunne få rimelige boligforhold.

Socialdemokratiet har ikke, og andre partier formentlig heller ikke, før forsvarsministeren tog sin beslutning om 18 måneders tjenestetid for ca. halvdelen af hærens værnepligtige, modtaget sådanne oplysninger, at man har kunnet danne sig et skøn over, om disse forudsætninger kunne opfyldes. Ikke mindst under hensyn hertil har socialdemokratiet haft grund til helt at overlade regeringen og i særdeleshed forsvarsministeren ansvaret for den fremgangsmåde, der er benyttet. Vi har iøvrigt imødekommet den højtærede forsvarsminister, som udtrykkeligt har frabedt sig, at vi blandede os i hans dispositioner vedrørende iværksættelsen af 18 måneders tjenestetid i dette forår. Vi har altså helt taget den højtærede forsvarsministers vilde egenmægtighed på dette område til efterretning, selvfølgelig, vi ønsker ikke at virke anmassende. Men så havde det unægtelig været rimeligere, om forsvarsministeren også havde bevaret og vedstået sin egenmægtighed overfor offentligheden. Da der opstod vanskeligheder og uro i anledning af hans beslutning, var det, han rejste ned til Høng og forsøgte i en tale at medinddrage os i sit og regeringens ansvar ved en bombastisk erklæring. Det hedder heri — jeg beder den høje formand om tilladelse til et kort citat —:

„Således som den udenrigspolitiske og forsvarspolitiske stilling nu engang er her i landet, har socialdemokratiet sammen med regeringspartierne et meget betydeligt ansvar for såvel de beslutninger, der træffes, som dem, der ikke træffes.“

Det var rent ud sagt meget uforsigtigt af den højtærede forsvarsminister at fremsætte en sådan udtalelse. Da denne tale jo er publiceret landet over, gengivet i radio, optrykt og kommenteret i regeringspressen, må jeg på den givne foranledning svare den højtærede forsvarsminister, at han kan ikke, og han kommer heller ikke til efter forgodtbefindende at vise selvrådig optræden og tildele socialdemokratiet ansvaret. Det kommer vi til at tales ved om! Socialdemokratiet har ansvaret for Danmarks indlemmelse i Atlantpagtorganisationen og for de forpligtelser, som dette medfører. Den politik, Danmark skal føre indenfor Atlantpag-

ten, er et fælles anliggende, som enhver regering i parlamentarisk form må forhandle og aftale med den demokratiske opposition. I alle de tilfælde, hvor forhandlinger er ført og aftaler truffet, har vi respekteret dem og loyalt efterlevet dem. Intet regeringsmedlem — og jeg tror mindst af alle forsvarsministeren — vil kunne modsige mig på dette punkt. Det har den højtærede forsvarsminister heller ikke gjort, så jeg regner med, at det er en bekræftelse. Men socialdemokratiet har ikke og vil aldrig få noget ansvar for hr. Harald Petersen som forsvarsminister. Det ansvar tilkommer udelukkende regeringspartierne. Det er en misforståelse, når forsvarsministeren opfatter det ligefrem som en pligt for os, at vi skal assistere ham ved hans hyppige politiske nødlandinger, når han selvrådig og egenmægtig har planlagt en hasarderet start og rute.

Den højtærede forsvarsminister har i Høngtalen ønsket at provokere en debat om ansvaret ved behandlingen af Atlantpagtproblemet og dermed tvunget mig til at gå ind på disse ting. Jeg vil gøre det, men jeg vil gerne forinden føje et par bemærkninger til de oplysninger, forsvarsministeren gav om de værnepligtiges fritidsbeskæftigelse. 18 måneders tjenestetid gennemføres jo ikke ifølge regeringens begrundelse, fordi det af uddannelsesmæssige grunde er påkrævet. Det skyldes en bestemt ting, hensynet til beredskabet. Da forslaget om at forberede 18 måneders tjenestetid var til behandling her i tinget i december 1951, måtte spørgsmålet om beskæftigelsen af de værnepligtige derfor ganske naturligt komme til at spille en væsentlig rolle. Den højtærede finansminister talte også dengang og sagde på regeringens vegne, at det måtte blive en meget vigtig opgave i den forlængede tjenestetid at beskæftige de unge så godt og så frugtbart som overhovedet muligt, og det var, tilføjede finansministeren, en af grundene til, at man ikke turde gennemføre forlængelsen, før man mente, at befalingsmandskorpset var stort nok til at løse denne opgave. Desuden måtte Folk og Værn drage omsorg for, at de værnepligtiges tid blev udnyttet på en sådan måde, at de selv havde en følelse af, at der var mening i tingene.

Jeg synes, disse ord fra finansministerens side var forstandige og redelige.

Socialdemokratiets ordfører sagde om